

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

O FINACIJSKOJ REVIZIJI INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2015. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-720/16

Sarajevo, srpanj 2016. godine

KAZALO

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sustav internih kontrola	6
4.	Proračun	6
5.	Planiranje i izvješćivanje o radu	7
6.	Pregled rashoda proračuna	8
6.1	Tekući izdaci	8
6.2	Kapitalni izdaci	11
7.	Bilanca stanja	11
8.	Javne nabave	12
9.	Prihodi	13
10.	Korespondencija.....	13
III.	PRIVITAK	14
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA		14
Pregled rashoda proračuna za 2015. godinu		
Bilanca stanja na 31.12.2015. godine		
Izjava o odgovornostima rukovodstva		

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (bilance stanja, pregleda prihoda, primitaka i financiranja, pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o platama i broju uposlenih, pregleda dinamike upošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio) u **Institutu za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) za godinu koja se završava 31. prosinca 2015. godine.

Pored finansijskih izvješća, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Instituta sa odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju utjecaja na finansijska izvješća za 2015. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Instituta je odgovorno za poslovanje sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, Zakonom o javnim nabavama BiH i drugim odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i primjenjivom Okviru Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka temelji se na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Pri procjeni rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva

koriste odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju:

- Financijska izvješća Instituta prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na 31.12.2015. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.
- Aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima Instituta u tijeku 2015. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonima i drugim propisima.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na:

- Nedostatke u procesu javnih nabava koji se odnose na postavljanje zahtjeva u tenderskoj dokumentaciji (točka 8. Izvješća).

Sarajevo, 06.07.2016. godine

GLAVNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Institut za mjeriteljstvo BiH osnovan je Zakonom o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH¹ kao samostalna državna upravna organizacija. Pored ovog zakona, Institut u obavljanju svojih nadležnosti provodi Zakon o mjeriteljstvu BiH² i Zakon o mjernim jedinicama BiH³.

Institut je, kao državna znanstveno-stručna institucija za oblast mjeriteljstva i mjerne tehnike, nadležan da:

- priprema nacрте zakonskih akata i drugih propisa iz domena svoje nadležnosti i koordinira donošenje propisa po kojima rade institucije za mjeriteljstvo u entitetima;
- ostvaruje etalonsku bazu na razini državnih etalona i nadzire ostvarivanje etalonske baze sekundarnih i radnih etalona;
- osigurava sljedivost mjerenja u BiH do međunarodnih etalona mjernih jedinica;
- uspostavlja, imenuje i nadzire mjeriteljske laboratorije;
- nadzire i koordinira rad službi za kontrolu predmeta od plemenitih metala;
- vrši kalibraciju i verifikaciju etalona (mjerila), referentnih materijala i opreme koje koriste institucije u entitetima za mjeriteljstvo u skladu sa propisima usklađenim sa preporukama i dokumentima Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML);
- bavi se istraživačko-razvojnou djelatnošću, predlaže i određuje prioritete realizacije razvojnih projekata i sudjeluje u međunarodnim projektima;
- izrađuje studije, strategije razvoja, projekte, analize i druge poslove u cilju izgradnje mjeriteljskog sustava u BiH i mjeriteljske laboratorijske infrastrukture;
- provodi međunarodne ugovore o saradnji u oblasti mjeriteljstva te učestvuje u radu međunarodnih organizacija i u njima predstavlja Bosnu i Hercegovinu.

Institut ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Sarajevu.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je reviziju Instituta za 2014. godinu i izrazila pozitivno mišljenje sa skretanjem pozornosti na javne nabave. U Izvješću o reviziji za 2014. godinu dane su preporuke kojima se sugerise poduzimanje određenih aktivnosti na unaprjeđenju poslovanja i otklanjanju nedostataka u daljnjem poslovanju.

Institut je dostavio odgovor o poduzetim aktivnostima na prevazilaženju slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u izvješću o reviziji. Uvidom u poduzete aktivnosti te osvrtom na realizaciju danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

- **Realizirane preporuke:**

U 2015. godini nije planirana provedba pregovaračkih postupaka, a Institut je nabave vršio provedbom otvorenih i konkurentskih postupaka. Iz tih razloga nije bilo potrebno osigurati dokaze o ispunjavanju uslova za provedbu pregovaračkog postupka.

- **Nerealizirane preporuke:**

¹ Službeni glasnik BiH broj 43/04

² Službeni glasnik BiH broj 19/01

³ Službeni glasnik BiH broj 19/01

Nisu okončane aktivnosti na imenovanju Vijeća za mjeriteljstvo čiji prijedlog je upućen u proceduru u ožujku 2015. godine.

3. Sustav internih kontrola

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i pravilima. Kontrolno okruženje čini temelj sustava internih kontrola i podrazumijeva rukovođenje i stil upravljanja, organizacijsku strukturu i kompetentnosti i politike ljudskih resursa.

Financijsko upravljanje i kontrola: Rukovoditelj Instituta upoznat je sa obvezom implementacije odgovarajućeg efikasnog i efektivnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole. U Godišnjem izvješću o finansijskom upravljanju i kontroli Institut je, na temelju upitnika o samoprocjeni, konstatirao nedostatke pojedinačno po svakoj komponenti COSO⁴ modela i naveo mjere koje je nužno poduzeti u cilju unaprjeđenja finansijskog upravljanja i kontrole.

Preporučamo nastavak aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sustava finansijskog upravljanja i kontrole sukladno standardima unutarnje kontrole i komponentama COSO modela.

Unutarnja revizija: Prema Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁵ i obavljanje unutarnje revizije Instituta je u nadležnosti jedinice unutarnje revizije u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. U 2015. godini nije vršena unutarnja revizija Instituta.

Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi:

Prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji Instituta, utvrđen je ukupan broj od 72 radna mjesta. Zakonom o proračunu odobren je broj od 53 uposlana, a na 31.12.2015. godine Institut je imao 50 uposlenih.

Novi prijedlog pravilnika upućen je u proceduru usvajanja u 2015. godini, a do okončanja revizije nisu realizirane aktivnosti na njegovom usvajanju.

Institut je u ožujku 2015. godine uputio prijedlog za imenovanje članova Vijeća za mjeriteljstvo. Tijekom obavljanja revizije informirani smo da Institut nema povratnu informaciju niti spoznaje o aktivnostima Vijeća ministara BiH, koje je nadležano za imenovanje, u svezi s dostavljenim prijedlogom.

4. Proračun

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2015. godinu⁶ Institutu su odobrena sredstva u iznosu od **2.595.000 KM** i broj od 53 uposlana.

U proceduri planiranja proračuna Institut je podnio proračunski zahtjev u iznosu odobrenog proračuna.

⁴ COSO model (općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, unaprjeđenje i procjenu sustava internih kontrola) razrađuje se kroz 5 međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje; upravljanje rizicima; kontrolne aktivnosti; informacije i komunikacija; praćenje i procjena sustava

⁵ Službeni glasnik BiH broj 49/12

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 40/15

Institut je u prosincu tražio prestrukturiranje sredstava koje Ministarstvo financija i trezora nije odobrilo, a korigirani zahtjev je upućen u istom iznosu i strukturi (ukupan traženi iznos prestrukturiranja je 106.000 KM). Ministarstvo financija i trezora BiH je u odgovoru na dostavljeni korigirani zahtjev konstatiralo da se značajno mijenja struktura odobrenog proračuna i da odobrava podneseni zahtjev zbog stvaranja tehničkih pretpostavki za odobravanje i plaćanje već stvorenih obveza. Institut je u zahtjevu naveo da na temelju ugovora iz 2014. godine postoji obveza plaćanja stručnih usluga koje su uslov za realizaciju donacije Republike Slovenije, te da je usluga kalibracije planirana na poziciji tekućeg održavanja, a realizirat će se sa pozicije ugovorenih usluga. U zahtjevu je navedeno da je nužno povećati sredstva za ugovore o djelu jer su u odnosu na planirani iznos zbog angažiranja stručnjaka u područjima koja se intenzivno razvijaju i u kojima je opseg poslova povećan, a Institut za te oblasti nema dovoljno uposlenog ili referentnog kadra (mjeriteljstvo u medicini). Prema obrazloženju, pozicije sa kojih je izvršeno prestrukturiranje su realizirane u manjem iznosu od planiranog jer je bio manji broj uposlenih (naknade), putni troškovi se refundiraju iz sredstava na temelju istraživačkih projekata, izdaci za tekuće održavanje nisu realizirani za planirane namjene (adaptacija prostora u Tuzli), a kalibracija opreme će se realizirati kroz ugovorene usluge.

Mišljenja smo da je potrebno posvetiti više pozornosti procesu planiranja sredstava i osigurati sveobuhvatno planiranje na pozicijama za koje su već ugovorene obveze ili se, na temelju planova održavanja opreme, iste mogu planirati.

Izvršenje proračuna Instituta na 31.12.2015. iznosilo je **2.472.615 KM**, što predstavlja 95% u odnosu na odobreni proračun. Po pojedinim kategorijama troškova realizacija se kreće od 92-100 %.

5. Planiranje i izvješćivanje o radu

Program rada Instituta za 2015. godinu se sastoji od normativnog dijela (zakonski i podzakonski akti), zadataka (ostvarivanje etalonske baze u BiH, osigurava sljedivost državnih etalona, donošenje odluka o proglašenju državnih etalona, sudjeluje u radu međunarodnih organizacija za mjeriteljstvo, provodi međudržavne ugovore o suradnji, potpisuje proceduru, vrši imenovanje i nadzire rad mjeriteljskih laboratorija i centara za verifikaciju itd.) i realizacije zadataka utvrđenih programom rada.

Izvješće o radu Instituta sadrži pregled najvažnijih aktivnosti i stanje u oblasti (stanje u oblasti značajno unaprijeđeno, 12 laboratorija ima karakteristike međunarodno priznatih, Institut sudjeluje u 10 trogodišnjih istraživačkih projekata koji se provode od strane konzorcija državnih instituta EU uz sufinansiranje Europske komisije) znanstvenog i industrijskog mjeriteljstva, zakonskog mjeriteljstva, zaključivanje međunarodnih ugovora i evropske integracije.

Izvješće o radu Instituta upućeno je u proceduru razmatranja i odlučivanja, ali je je vraćeno uz sugestiju da Institut pribavi mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. U odgovoru na dopis Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH Institut je naveo da kao samostalna upravna organizacija nije dio ni jednog ministarstva iz sastava Vijeća ministara BiH, a također da nikada prije nije dostavljao svoja izvješća na mišljenje bilo kojem ministarstvu. Do okončanja procesa revizije Izvješće nije ponovno razmatrano.

6. Pregled rashoda proračuna⁷

6.1 Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća iznose 1.244.762 KM, od čega se na neto plaće i naknade odnosi 724.620 KM, a na poreze i doprinose 520.142 KM.

Isplaćene plaće se odnose na prosječan broj od 49 uposlenih. Obračun plaća vrši se prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH⁸, primjenom osnovice od 475 KM.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova uposlenih iznose 126.797 KM. Ukupne naknade odnose se na: izdatke za prijevoz (26.747 KM), topli obrok (61.965 KM), regres (14.702 KM), otpremnine zbog odlaska u mirovinu (10.853 KM), jubilarne nagrade (5.375 KM), pomoć u slučaju smrti (2.481 KM) i poreze i doprinose na naknade (4.674 KM).

Naknade troškova uposlenih realizirane su sukladno podzakonskim aktima koji definiraju pojedine vrste naknada.

- **Putni troškovi**

Ukupno ostvareni putni troškovi u 2015. godini iznose 92.203 KM, od čega troškovi putovanja u zemlji iznose 11.163 KM, a troškovi putovanja u inozemstvu 81.040 KM. Značajni izdaci na putnim troškovima u inozemstvu odnose se na troškove prijevoza javnim sredstvima u inozemstvu (15.946 KM), troškove smještaja u inozemstvu (26.085 KM) i troškove dnevnica u inozemstvu (32.989 KM).

Veći dio putnih troškova u zemlji se odnosi na obavljanje poslovnih zadataka (na temelju zahtjeva klijenata) iz nadležnosti Instituta (kalibracija i verifikacija etalona, imenovanje i nadzor mjeriteljskih laboratorija isl.), dok su putovanja u inozemstvo realizirana u svrhu prisustvovanja konferencijama i radnim grupama, seminarima te studijske posjete na razne teme iz područja mjeriteljstva.

U tijeku godine su isknjiženi troškovi koji su realizirana u okviru aktivnosti na zajedničkim projektima u okviru EURAMET⁹ u iznosu od 56.928 KM. Navedeni putni troškovi su prvobitno evidentirani na troškovima putovanja, a nakon priliva novčanih sredstava (koja su knjižena na kontu razgraničenih prihoda) izvršeno je isknjiženje sa troškova (opširnije opisano u točki 7. Bilans stanja-Kratkoročne obveze i razgraničenja).

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga ostvareni su u iznosu od 25.868 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za fiksne telefone (11.677 KM), mobilne telefone (4.842 KM), internet (3.559 KM) i poštanske usluge (5.790 KM).

⁷ Pregled rashoda proračuna za 2015. godinu prikazan je u Tablici I. u privitku Izvješća

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12

⁹ EURAMET - the European Association of National Metrology Institutes

Institut je internim pravilnikom, a na temelju Pravilnika Vijeća ministara BiH o korištenju telefona utvrdio ukupan iznos raspoloživih sredstava za fiksne i mobilne telefone. Kod korištenja **fiksni telefona** Institut je uveo tehnička ograničenja za pozive u inozemstvo, a pravo na lokalne i pozive unutar BiH ostvaruju svi uposleni vodeći računa o racionalnom korištenju.

Internim pravilnikom utvrđeno je pravo na troškove **mobitnih telefona** za 6 uposlenih u iznosima koji su usuglašeni sa Pravilnikom Vijeća ministara BiH. Institut vrši mjesečnu refundaciju troškova mobitnog telefona na temelju računa koji glase na fizičke osobe.

- **Izdaci za uporabu vozila**

Ukupni izdaci za uporabu vozila iznose 22.524 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za gorivo (11.988 KM), izdatke za popravak i održavanje vozila (5.776 KM) i registraciju vozila (1.920 KM).

Korištenje službenih vozila je regulirano internim pravilnikom koji je Institut donio do roka predviđenog Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja vozila u institucijama BiH¹⁰. Pored prava na korištenje službenih vozila koje imaju ravnatelj i zamjenik ravnatelja, utvrđeno je da se vozila koriste za obavljanje redovnih poslova na terenu uposlenih raspoređenih na radnom mjestu samostalni referent – mjeritelj i svih ostalih uposlenih po odobrenju ravnatelja. U internom pravilniku navedeno je da Institut raspolaže sa ukupno 4 službena vozila od kojih su 3 putnička vozila, a 1 specijalizirano vozilo.

Broj vozila koji je utvrđen internim pravilnikom i kojim raspolaže Institut nije usuglašen s Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja vozila, u kome su Institutu odobrena ukupno 2 službena vozila, a nisu predviđena ni specijalizirana vozila.

Institut je 26.11.2015. godine uputio zahtjev Ministarstvu financija i trezora BiH u kome se traži povećanje broja službenih vozila sa 2 na 4 (od čega bi 2 vozila bila specijalizirana). U odgovoru od 01.12.2015. godine je navedeno da će Ministarstvo financija i trezora BiH u idućem razdoblju izvršiti analizu primjene Pravilnika i ako utvrdi da postoje određeni nedostaci koji ugrožavaju funkcioniranje svih institucija BiH predložiti odgovarajuće izmjene i dopune Pravilnika.

Nisu nam prezentirane detaljne informacije o razlozima zbog kojih Institut nije u fazi donošenja pravilnika uputio inicijativu o utvrđivanju specijaliziranih vozila,. Imajući u vidu da je nabava vozila u 2013. godini obrazložena potrebama laboratorija, kao i da Institut očekuje donaciju specijaliziranog vozila, smatramo da je potrebno žurno rješavanje statusa vozila Instituta.

Preporučamo Institutu da pribavi adekvatna mišljenja mjerodavnih institucija i riješi pitanje statusa vozila koji se koriste za namjene iz osnovne nadležnosti Instituta.

- **Zakup imovine i opreme**

Troškovi zakupa imovine i opreme realizovani su u iznosu od 285.152 KM¹¹. Mjesečni zakup uredskog prostora površine 1.095 m² i podrumski prostor površine 120 m² iznosi 23.763 KM. Ugovorena cijena zakupa za uredski prostor za period 2013.-2016. godine iznosi 18 KM/m² (bez PDV-a), a cijena zakupa podrumskog prostora iznosi 5 KM/m².

U tijeku godine nisu realizirane aktivnosti na sačinjavanju zapisnika kojim će se konstatirati iznos ulaganja na adaptaciji i uređenju poslovnog prostora u laboratoriji za ionizirajuće zračenje u Banja Luci i daljnje obveze temeljem zakupa prostora u kome je smješten laboratorij. Institut je tijekom godine upućivao inicijative i urgencije Ministarstvu zdravlja i

¹⁰ Pravilnik Vijeća ministara BiH broj 30/14 (Službeni glasnik BiH broj 26/14)

¹¹ Iznos na sintetičkom kontu veći je za iznos od 840 KM koji se odnosi na troškove zakupa parking prostora i obuhvaćen je u izdacima za korištenje vozila

socijalne zaštite RS, koji je vlasnik prostora, za rješavanje problema zbog kojih se ne mogu realizirati preostale aktivnosti (utvrđivanje iznosa ulaganja i definiranje preostalih ugovornih obveza).

- **Izdaci za tekuće održavanje opreme i zgrada**

Ukupni izdaci su realizirani u iznosu od 51.455 KM¹², od čega su najznačajniji izdaci za održavanje zgrada (8.174 KM) i izdaci za održavanje opreme (42.916 KM).

Izdaci za održavanje opreme (42.916 KM) odnose se na nabavu materijala i usluga održavanja klima uređaja (preventivni i izvanredni servis), servisiranje kopir aparata, održavanja i validacije mjernih sustava i održavanje softvera i održavanje antivirusnih licencija. Izdaci su realizirani na temelju ugovora zaključenih sa dobavljačima nakon provedenih procedura javnih nabava. Održavanje klima uređaja je ugovoreno kroz obavljanje preventivnih servisa koji se obavlja dva puta godišnje, a istim nije predviđeno obavljanje izvanrednih servisa. Kako su u tijeku godine povremeno vršeni izvanredni servisi koji su bili nužni, smatramo da je svrsishodnije zaključivanje okvirnog sporazuma kojim će se planirati usluge i dijelovi za izvanredne servise.

Također smo uočili da su na izdacima za održavanje opreme knjiženi izdaci za održavanje softvera koji su prethodnih godina evidentirani na posebnom analitičkom kontu u okviru sintetičke grupe rashoda.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu 216.282 KM. Značajni troškovi odnose se na usluge održavanje konferencija i obrazovanja (12.340 KM), ostale stručne usluge (128.976 KM), ugovore o djelu (29.691 KM) i ostale nespomenute usluge i dažbine (23.695 KM).

Usluge održavanja konferencija i obrazovanja (12.340 KM): Testirani računi se odnose kotizacije za seminare za javne nabave, sudjelovanje na konferencijama, odborima, simpozijima u inozemstvu i slično.

Ostale stručne usluge: (128.976 KM): Realizovani izdaci se odnose na kalibraciju opreme u laboratoriju za temperaturu (12.525 KM), kalibraciju opreme u laboratoriju za električne veličine (24.819 KM), a iznos od 74.321 KM se odnosi na usluge na temelju ugovora sklopljenog sa Institutom za kovinske materijale i tehnologije iz Ljubljane. Institut za kovinske materijale i tehnologije iz Ljubljane je koordinator za implementaciju donatorskog sporazuma sa Republikom Slovenijom čija realizacija traje 3 godine.¹³ Ukupan iznos ugovorenih usluga sa Institutom za kovinske materijale i tehnologije je 96.000 EUR, a obveza za 2015. godinu iznosi 38.000 EUR (u 2014. godini je plaćen dio ugovorenog iznosa u iznosu od 22.000 EUR-a). Realizacija donacije za koju su ugovorene ove usluge očekuje se u 2016. godini.

Ugovori o djelu (29.691 KM): Institut je putem ugovora o djelu angažovao izvršitelje za poslove podrške u radu u dijelu laboratorije za tlak, priprema dokumentacije za oblast mjerenja kod medicinskih uređaja, analiza strujanja u reometru itd. na razdoblje od mjesec, dva, četiri ili pet mjeseci (u ovisnosti o vrsti posla za koju ih je Institut angažirao). Za poslove održavanje čistoće poslovnih prostorija angažirana je osoba u kontinuitetu tijekom godine.

Ostale nespomenute usluge i dažbine (23.695 KM): Knjiženi su razni izdaci od kojih se značajniji iznos odnosi na plaćanje priključka na električnu mrežu za državni kalibracijski laboratorij za ionizirajuće zračenje u Banja Luci (9.006 KM).

¹² Izdaci koji se odnose na vozila u iznosu od 3.963 KM obuhvaćeni pod „Izdaci za uporabu vozila“

¹³ Opširnije opisani u Izvješću o reviziji za 2014. godinu

6.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci ostvareni su u iznosu od 288.278 KM, a odnose se na nabavu namještaja (4.437 KM), računalne opreme (24.644 KM), elektronske opreme (3.875 KM), fotografske opreme (4.855 KM), laboratorijske opreme (238.779 KM), strojeve, uređaje, alate i instalacije (5.997 KM) i ugrađenu opremu 85.691 KM).

Izdaci su evidentirani na temelju ispostavljenih računa i ugovora po kojima je izvršeno rezerviranje za opremu čiji je rok isporuke u 2016. godini.

7. Bilanca stanja¹⁴

- **Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe** su iskazani u iznosu od **4.280 KM**, a odnose se na novčana sredstva.

- **Stalna sredstva (6.689.269)**

Neotpisana vrijednost stalnih sredstava sastoji se od građevina (9.817 KM) opreme (11.435.145 KM), softvera (88.023 KM) i neotpisane vrijednosti stalnih sredstava (-4.843.716 KM).

Nabavna vrijednost stalnih sredstava povećana je u tijeku godine u iznosu od 1.266.105 KM. Povećanje se odnosi na opremu nabavljenu iz proračunskih sredstava (isporuke po ugovorima iz 2014. godine i realizirane isporuke za ugovore zaključene u 2015. godini) u iznosu od 161.422 KM i nenovčane donacije u iznosu od 1.104.663 KM.

Razlika između opreme evidentirane na kapitalnim izdacima i povećanja stalnih sredstava knjiženih na klasi 0 se odnosi na opremu za koju je izvršeno rezerviranje po ugovorima, a nakon isporuke u 2016. godini će se evidentirati na kontima stalnih sredstava.

- **Kratkoročne obveze i razgraničenja (626.565)**

Kratkoročne obveze odnose se na obveze prema dobavljačima (170.048 KM), obveze prema fizičkim osobama (6.749 KM), obveze prema uposlenima (112.554 KM) i kratkoročna razgraničenja (335.123 KM).

Kratkoročna razgraničenja: Iznos od 228.491 KM odnosi se na razgraničene rashode (rezerviranja) po ugovorima koje je Institut zaključio za nabavu opreme, a čiji rokovi za isporuku su predviđeni u 2016. godini.

Na kontu ostalih razgraničenja evidentiran je iznos od 106.632 KM koji predstavlja razliku između ostvarenog iznosa sredstava temeljem sudjelovanja u projektima Instituta i troškova koji su nastali u realizaciji projekata. Temeljem sudjelovanja u realizaciji trogodišnjih istraživačkih projekata u okviru europske koordinacije državnih instituta iz oblasti mjeriteljstva Institut ostvaruje priliv sredstava koji se koristi za pokrivanje troškova koji nastaju prilikom službenih putovanja i sudjelovanja uposlenih Instituta u projektima. Ukupan iznos sredstava namijenjenih za pokrivanje troškova Instituta je iznosio 175.914 KM (od toga je iz 2014. godine prenesen iznos od 47.201 KM). Realizirani troškovi su iznosili 69.282 KM i knjiženi su na način da su proračunske pozicije izdataka umanjene za navedeni iznos uz preknjiženje na konto ostalih razgraničenja.

¹⁴ Bilanca stanja na 31.12.2015. godine prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

Problem sa pravilnim iskazivanjem priliva sredstava na temelju sudjelovanja u projektima konstatirali smo u 2014. godini (evidentirani su na kontima aktive sa predznakom -), a isti su samo djelomično riješeni evidentiranjem na kontu ostalih razgraničenja. Naime, temeljem sudjelovanja u projektima Institut će ostvarivati priliv sredstava i u narednim godinama, a takav priliv, odnosno prihod nije na adekvatan način iskazan u poslovnim knjigama Instituta. Ovakvim načinom evidentiranja nisu iskazani ni troškovi koje je Institut realizirao temeljem sudjelovanja u projektima.

Smatramo da Institut, zajedno sa Ministarstvom financija i trezora BiH treba osmisliti adekvatan način iskazivanja priliva (prihoda) i troškova u poslovnim knjigama Instituta.

8. Javne nabave

Institut je nakon usvajanja proračuna donio Plan nabavki za 2015. godinu. Najveći broj postupaka se na temelju planirane vrijednosti odnosi na konkurentne postupke i izravne sporazume, a za nabavu laboratorijske opreme je planirana provedba otvorenog postupka. Planirana vrijednost laboratorijske opreme je iznosila 237.500 KM za sva četiri lota. Nabava je započeta u kolovozu 2015. godine i do kraja godine su okončani postupci i zaključeni ugovori sa dobavljačima.

Ostale značajnije nabave se odnose na nabavu avio karata (planiran iznos od 30.000 KM), nabavku lož ulja (planiran iznos od 29.000 KM), nabavu usluga kalibracije mjerne opreme (planiran iznos 26.000 KM i nabavku kompjutorske opreme (planiran iznos od 26.730 KM).¹⁵ Nabave su provedene putem konkurentskih zahtjeva i osim nabave avio karata, okončane su do kraja godine. Nabavka avio karata okončana je u travnju 2016. godine zbog uložених žalbi u čijem rješavanju je Ured za razmatranje žalbi donio rješenje po kojima je Institut postupao.

U provedenim procedurama smo uočili sljedeće:

- Nabava usluga kalibracije mjerne opreme: Zahtjev za dostavljanje ponuda upućen je na tri adrese, a do roka za dostavljanje ponuda stigla je samo jedna ponuda. U tenderskoj dokumentaciji je navedeno da svi dokumenti i prepiska u svezi s ponudom između dobavljača i ugovornog tijela moraju biti napisani na jednom od službenih jezika u BiH, s tim da prateća dokumentacija i tiskana literatura može biti napisana na drugom jeziku pod uvjetom da se uz njih dostavi zvaničan prijevod relevantnih dijelova na jeziku na kojem je napisana ponuda. Uvidom u dostavljenu ponudu konstatirali smo da dokaz o registraciji dostavljen na engleskom jeziku, a dokaz o plaćanju poreza i drugih obveza na jeziku ponuđača iz Slovenije, bez prijevoda na jednom od službenih jezika BiH. Institut je 30.12.2015. godine potpisao ugovor u vrijednosti od 25.993 KM. *Smatramo da se postavljeni zahtjevi iz tenderske dokumentacije trebaju u cijelosti ispoštovati;*
- U tenderskoj dokumentaciji za nabavku kompjutorske opreme kao dokaz za tehničku opremljenost i profesionalnu osposobljenost dobavljača su traženi važeći certifikati. Broj i vrsta certifikata nije utvrđena, pa je izabrani ponuđač dostavio 5 certifikata, jedan ponuđač je dostavio samo 1 certifikat, jedan preko 5 certifikata, a jedan ponuđač nije uopće dostavio certifikate. *Smatramo da kod postavljanja uvjeta treba preciznije odrediti način dokazivanja osposobljenosti ponuđača, a u slučajevima kada je opravdan zahtjev za dostavljanjem certifikata jasno navesti koji se smatra validnim.*

¹⁵ Planirani iznosi su bez PDV-a

9. Prihodi

U poslovnim knjigama i Godišnjem izvješću prikazani su prihodi Instituta u iznosu od 339.204 KM, od čega se na administrativne pristojbe odnosi iznos od 12.612 KM, dok prihodi od pružanja javnih usluga iznose 326.592 KM. Prihodi se ostvaruju na temelju usluga koje neposredno obavlja Institut, te po temelju verifikacije mjerila koje obavljaju imenovani laboratoriji i temeljem toga Institutu vrše uplatu 20% od vrijednosti izvršene usluge.

Prilivi sredstava ostvareni temeljem refundacije troškova Instituta za sudjelovanje u istraživačkim projektima u okviru Europske koordinacije državnih instituta iz oblasti mjeriteljstva ne iskazuju se na kontima prihoda (opširnije opisano u točki 7. Bilanca stanja-Kratkoročne obveze i razgraničenja).

10. Korespondencija

Institut nije u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvješća, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2015. godinu.

Voditelj tima za financijsku reviziju

Snježana Baštinac, viši revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za financijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za financijsku reviziju

Fatima Mehanović, revizor, v.r.

Ivana Jurčević, revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

III. PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda proračuna za 2015.godinu

Institut za mjeriteljstvo BiH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	2.300.000	0	2.300.000	2.184.337	95
Bruto plaće i naknade	1.347.000	0	1.347.000	1.244.762	92
Naknade troškova uposlenih	147.000	-19.000	128.000	126.797	99
Putni troškovi	123.000	-30.000	93.000	92.203	99
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	32.000	-5.000	27.000	25.868	96
Izdaci za energiju i komalne usluge	81.000	5.000	86.000	83.098	97
Nabavka materijala	40.000	0	40.000	36.666	92
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	17.000	-3.000	14.000	13.985	100
Unajmljivanje imovine	286.000	0	286.000	285.992	100
Izdaci za tekuće održavanje	102.000	-41.000	61.000	57.685	95
Izdaci za osiguranje	9.000	-8.000	1.000	999	100
Ugovorene i druge posebne usluge	116.000	101.000	217.000	216.282	100
2. Kapitalni izdaci	295.000	0	295.000	288.278	98
Nabava zemljišta	0	0	0	0	0
Nabava građevina	0	0	0	0	0
Nabava opreme	295.000	0	295.000	288.278	98
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
Rekonstrukcija i invest.održavanje	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	0
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	0
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
Ukupno (1+2+3+4+5)	2.595.000	0	2.595.000	2.472.615	95

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 27.04.2016.godine.

Ravnatelj:
Džemić Zijad

Bilanca stanja na 31.12.2015.godine

Institut za mjeriteljstvo BiH

Tablica II.

Opis	31.12.2014.	31.12.2015.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	-42.944	4.280	-10
Novčana sredstva	4.257	4.280	101
Kratkoročna potraživanja	-47.201	0	0
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
2. Stalna sredstva	6.493.307	6.689.269	103
Stalna sredstva	10.266.880	11.532.985	112
Ispravka vrijednosti	3.773.573	4.843.716	128
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	6.493.307	6.689.269	103
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	6.450.363	6.693.549	104

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	381.027	626.565	164
Kratkoročne tekuće obveze	112.909	178.888	158
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obveze prema uposlenima	130.778	112.554	0
Kratkoročna razgraničenja	137.340	335.123	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	0
Ostale dugoročne obveze	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
5. Izvori sredstava	6.493.307	6.689.269	103
Izvori sredstava	6.493.307	6.689.269	103
Ostali izvori sredstava	0	0	0
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	0

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	6.874.334	7.315.834	106
------------------------------	------------------	------------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl. 10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 27.04.2016.

Ravnatelj:

Džemić Zijad

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2015.godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 25/15) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH, broj: 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015.godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2015. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 40/15) i pratećim nalogima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum: 27.04.2016.godine

Ravnatelj:

Džemić Zijad